

20. celostátní archivní konference

Hradec Králové
27.–29. května 2025

Česká archivní společnost, z. s.

Česká informační společnost, z. s. – pobočný spolek

při Národním archivu

Státní oblastní archiv v Hradci Králové

20. celostátní archivní konference

Hradec Králové, 27.–29. května 2025

Kongresové centrum Aldis

Eliščino nábřeží 375, 500 02 Hradec Králové

Konference se koná pod záštitou ministra vnitra ČR Víta Rakušana, hejtmana Královéhradeckého kraje Petra Kolety a primátorky statutárního města Hradec Králové Pavlíny Springerové.

Program konference

ÚTERÝ 27. KVĚTNA 2025

strana 6

10.00–12.30 Prezence účastníků konference

13.00 **Zahájení konference, Malý sál**

13.30–15.00 **Martin Groman, Michal Stehlík: Přepište dějiny,**
Malý sál

15.00–15.30 Přestávka na kávu

15.30–17.00

SEKCE 1 **Analýza a koncepce českého archivnictví, Malý sál**

SEKCE 2 **Právní úprava archivního prostoru pod tlakem digitalizace,**
Labský sál

SEKCE 3 **Spojenými silami aneb Zkušenosti s implementací Národní**
digitální badatelny, Eliščin sál

SEKCE 4 **Edukace v archivech – inspirace z muzejního vzdělávání,**
Jednací sál

17.00–17.30 Přestávka na kávu

17.30–18.30

SEKCE 1 **Archivy, regionální historiografie a hodnocení vědy,**
Malý sál

SEKCE 2 **Infopanel, Labský sál**

SEKCE 3 **Personální strategie archivů a vzdělávání archivářů –**
zkušenosti ze zahraničí, Eliščin sál

SEKCE 4 **Office jóga pro zdravá záda, Jednací sál**

STŘEDA 28. KVĚTNA 2025

strana 11

8.00–8.30 Prezence účastníků konference

8.30–10.30

SEKCE 1	Chceme Áju (AI) v archivech? , <i>Malý sál</i>
SEKCE 2	Krádeže archiválií a uměleckých děl , <i>Labský sál</i>
SEKCE 3	Capstone po česku. Strategie a možnosti archivace e-mailové komunikace , <i>Eliščin sál</i>
SEKCE 4	Archivní autoritní záznamy , <i>Jednací sál</i>

10.30–11.00 Přestávka na kávu

11.00–12.30

SEKCE 1	Problematika bezpečnostních archivů se zřetelem na práci s utajovanými dokumenty , <i>Malý sál</i>
SEKCE 2	Krizové řízení v archivech při mimořádných událostech , <i>Labský sál</i>
SEKCE 3	Etika v archivní práci , <i>Eliščin sál</i>
SEKCE 4	Letos po dvacáté! , <i>Jednací sál</i>

12.30–19.30 Volný program

19.30–02.00 Společenský večer
Kongresové centrum Aldis

ČTVRTEK 29. KVĚTNA 2025

strana 15

8.30–9.00 Prezenze účastníků konference

9.00–11.00

SEKCE 1	Povinná elektronická spisová služba a archivy , <i>Malý sál</i>
SEKCE 2	Archivní vzdělávání na rozcestí? , <i>Labský sál</i>
SEKCE 3	Edice na stůl II , <i>Eliščin sál</i>
SEKCE 4	Digitální archivace dle § 3a archivního zákona , <i>Jednací sál</i>

11.00–11.30 Přestávka na kávu

11.30–12.30 Prezentace výsledků jednání jednotlivých sekcí
Závěrečné slovo
Malý sál

Doprovodný program

strana 18

Praktické informace k Hradci Králové a okolí

strana 27

Změna programu vyhrazena.

Podrobný program konference

ÚTERÝ 27. KVĚTNA 2025

10.00–12.30 Prezenze účastníků konference

13.00 **Zahájení konference, *Malý sál***
Úvodní slovo, pozdravy hostů
Moderátor: Petr Kolín (Státní okresní archiv Liberec)

13.30–15.00

Martin Groman, Michal Stehlík: Přepište dějiny
Malý sál

15.00–15.30 Přestávka na kávu

15.30–17.00

SEKCE 1 Analýza a koncepce českého archivnictví
Malý sál

Počátkem letošního roku oslovilo Ministerstvo vnitra všechny tuzemské archivy a širokou archivní veřejnost několika dotazníky ke zjištění informací o současném stavu našeho oboru. Zpracované výsledky se staly jedním z podkladů pro přípravu nové koncepce českého archivnictví na příštích deset let. Sekce představí některé výsledky dotazníkového průzkumu a přípravu koncepce.

Moderátor: David Valůšek (Státní okresní archiv Zlín)

Michaela Zemánková (Státní okresní archiv Vyškov se sídlem ve Slavkově u Brna):
Prezentace výsledků dotazníkového šetření o současném stavu českého archivnictví

Daniel Doležal (Ministerstvo vnitra), **Karel Koucký** (Státní oblastní archiv v Praze):
Koncepce českého archivnictví na příštích deset let

SEKCE 2 **Právní úprava archivního prostoru pod tlakem digitalizace**

Labský sál

Zákon č. 499/2004 Sb. prošel od svého přijetí dlouhou cestu. Elektronická podoba staletými ověřených analogových procesů, spuštěná v roce 2009, nabývá na síle. Postupně se připojují další témata, jako kybernetická bezpečnost, ochrana osobních údajů a velké datové celky, zpřísňování kvalitativních požadavků na elektronické systémy spisové služby, správa dat a jejich ochrana, nové nástroje, dostupnost, důvěryhodnost. Původně „analogový“ archivní zákon a jím upravené procesy se pod vlivem čtvrté průmyslové revoluce adaptují na digitalizační procesy a trendy rámované národními strategiemi, národní i evropskou právní úpravou těchto dalších témat. Jsme schopni udržet krok? Víme, jak na to? Jsme připraveni?

Moderátor: Zbyšek Stodůlka (Národní archiv)

Petr Vokáč (Ministerstvo vnitra): Novelizace archivního zákona pod vlivem digitalizace

Libor Drlík (Digitální a informační agentura): Správa a katalogizace dat v orgánech veřejné správy

Isabel Taylor (Univerzita Hamburg): The GDPR and German Archives

Jednací jazyk: čeština, angličtina

SEKCE 3 **Spojenými silami aneb Zkušenosti s imple- mentací Národní digitální badatelny**

Eliščin sál

Národní digitální badatelna (NDB) má sloužit k obsluze badatelů a realizaci dálkového nahlížení se vším, co k tomu patří. Zavádí mimo jiné centrální badatelský list, přihlašování badatelů prostřednictvím e-identity, možnost dálkového předkládání digitálních archiválií a digitalizátů badatelům včetně možnosti jejich anonymizace, komunikační rozhraní badatel – archiv a mnoho dalších funkcí. V neposlední řadě také umožní automatizované objednávání z informačních systémů jednotlivých archivů (nejčastěji ARON či VadeMeCum). Pro uskutečnění takto zásadní změny spojilo síly několik archivů, u nichž NDB od počátku roku 2025 podstupuje zkušební a částečně i ostré nasazení. Nepochybujeme, že NDB se postupně rozšíří do sítě veřejných i soukromých archivů, a podpoří tak přechod z analogového do digitálního světa. Cílem sekce je především předat zkušenosti zainteresovaných archivů se zaváděním NDB a blíže seznámit účastníky konference s touto novinkou.

PANELOVÁ DISKUSE

Moderátor: Petr Zeman (Národní archiv)

Diskutující: Helena Balounová (Archiv Ministerstva zahraničních věcí), Miroslav Kunt (Národní archiv), Jan Makovička (Archiv bezpečnostních složek), Radek Pokorný (Státní oblastní archiv v Hradci Králové)

SEKCE 4 **Edukace v archivech – inspirace z muzejního vzdělávání** *Jednací sál*

V době probíhajících debat o nutnosti transformace výuky dějepisu na školách představují edukační programy paměťových institucí další z nástrojů pro podporu badatelsky orientované výuky. Na příkladu edukačního programu zaměřeného na problematiku cestování v období socialismu, který vznikl k expozici Dějiny 20. století otevřené v roce 2021 v Národním muzeu, přiblížíme proces tvorby vzdělávacích cvičení, s nimi spojené problémy a výzvy a podělíme se o zkušenosti z oblasti muzejní edukace. Workshop bude inspirací pro archiváře a zaměří se na praktickou tvorbu cvičení za pomoci různých druhů archivních materiálů.

WORKSHOP

Moderátorka: Xenie Penížková (Archiv bezpečnostních složek)

Lektorky: Eliška Pekárková (Národní muzeum), Beáta Hrenyová (Filozofická fakulta Univerzity Karlovy / Archiv bezpečnostních složek)

17.00–17.30 Přestávka na kávu

17.30–18.30

SEKCE 1 **Archivy, regionální historiografie a hodnocení vědy** *Malý sál*

Regionální a oborově vyhraněná historiografie patří neodmyslitelně k činnosti archivů všech typů. S ní se také pojí ediční a redakční práce. Tyto výsledky výzkumu jsou v rámci aktuálně nastavených kritérií hodnocení vědy na národní úrovni vystaveny

tlaku. Mnoho dlouhodobě zavedených regionálních periodik, která plní nezastupitelnou roli pro poznání lokální historie, se ocitá na pokraji zájmu autorů kvůli svým bibliometrickým parametrům. V konečném důsledku má tento trend dopad na oborové publikační zvyklosti, které znamenají odliv autorů, menší zájem o regionální výzkumná témata a celkovou marginalizaci tohoto typu publikací. Nabízí se proto otázky související se společenskou relevancí archivů, jejich výzkumem a přínosem pro regionální historiografii, ale i obecně pro společnost a kulturu v regionech. Jak lze eliminovat negativní dopady hodnocení vědy v České republice na potřebnou kultivaci regionální historické paměti?

PANELOVÁ DISKUSE

Moderátor: Martin Štindl (Státní okresní archiv Žďár nad Sázavou)

Diskutující: Radana Červená (Archiv města Brna), Michaela Hrubá (Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem), Karel Koucký (Státní oblastní archiv v Praze), Karel Řeháček (Státní oblastní archiv v Plzni)

SEKCE 2 **Infopanel**

Labský sál

Smyslem této sekce je krátké představení různých témat a aktualit z dění v našem oboru.

Moderátor: David Valůšek (Státní okresní archiv Zlín)

Milan Vojáček (Národní archiv): Nejsme v tom sami. Strategie evropských archivů 2025–2030

Tomáš Dvořák (Archiv hlavního města Prahy): Víze českého archivnictví – rekapitulace

Jana Schwallerová (Archiv hlavního města Prahy): Metodická platforma: elektronický dokument (MOPED)

Petr Pytelka (LightComp v.o.s.): Standardy pro komunikaci digitálního archivu (projekt TAČR)

SEKCE 3 **Personální strategie archivů a vzdělávání archivářů – zkušenosti ze zahraničí**

Eliščin sál

Archivy procházejí stejně jako celá společnost bouřlivými změnami. Všeobecná digitalizace klade velké nároky na rozvoj dovedností všech archivářů a nutně s sebou přináší také specializaci pracovních pozic. Vedle vzdělávání stávajících zaměstnanců je potřeba zohledňovat nové trendy v personální strategii archivů při získávání nových zaměstnanců. Prostřednictvím moderované diskuse nahlédneme za hranice České republiky a budeme hledat inspiraci i příklady dobré praxe u našich bezprostředních sousedů.

PANELOVÁ DISKUSE

Moderátor: Karel Halla (Státní okresní archiv Cheb)

Diskutující: zástupci archivních spolků a zahraniční hosté z Německa, Rakouska, Maďarska, Slovenska a Polska

Jednací jazyk: němčina

SEKCE 4 **Office jóga pro zdravá záda**

Jednací sál

Archiváři tráví dlouhé hodiny sezením, ale také často manipulují s těžkými břemeny – knihami a kartony. Tělo dostává opravdu zabrat, což vede k bolestem zad a dalším neduhům. Na tomto workshopu office jógy se zaměříme na prevenci problémů a ukážeme si, jak zmírnit potíže, které již mohou nastat. Naučíme se, jak pečovat o své tělo i mysl za pomoci jógových pozic a technik, které byly modifikovány tak, aby byly vhodné i pro kancelářské prostředí. Cviky budou přizpůsobeny i těm, kteří s jógou nemají žádné zkušenosti. Pokud máte chuť se mezi odbornými diskusemi odreagovat, trochu protáhnout a ulevit svému tělu, pak je tato sekce určena právě pro vás.

WORKSHOP

Lektorka: Ivana Austová (Státní okresní archiv Česká Lípa)

STŘEDA 28. KVĚTNA 2025

8.00–8.30

Prezence účastníků konference

8.30–10.30

SEKCE 1 **Chceme Áju (AI) v archivech?**

Malý sál

AI se stává součástí našeho běžného života. Kde a jak můžeme AI využít v archivech? Jaká to může mít rizika a dopady? Ukážeme si konkrétní příklady nasazení AI v archivu a budeme diskutovat o blízké budoucnosti našeho soužití s ní.

PANELOVÁ DISKUZE

Moderátor: Milan Vojáček (Národní archiv)

Diskutující: Martin Čmejrek (MAMA AI, Janota 1935), Pavel Doležal (Zemský archiv v Opavě), Pavel Kasík (novinář), Martin Rechterik (Národní archiv)

SEKCE 2 **Krádeže archiválií a uměleckých děl**

Labský sál

Krádeže archiválií nejsou sice častým jevem a jednotlivé archivy se díky preventivním opatřením dokáží účinně bránit, krádež samotnou však nelze nikdy vyloučit. Co v případě odcizení archiválií podniknout? Jaká jsou pravidla vymáhání odcizených archiválií a uměleckých děl v České republice a v zahraničí? Jaké právní možnosti česká a evropská legislativa nabízí? To jsou hlavní otázky, na které budeme v rámci této sekce hledat odpovědi s odborníky z Ministerstva kultury a Policejního prezidia.

Moderátor: Petr Kolín (Státní okresní archiv Liberec)

Karel Halla (Státní okresní archiv Cheb): V dobré víře. Kauza krádeží archiválií ze Státního okresního archivu Cheb

Jan Menger (Policejní prezidium): Trestná činnost páchaná na kulturních statcích prismatem Policie České republiky

Lenka Gregorová (Policejní prezidium): Role Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci při výměně informací se zahraničím s ohledem na pátrání po odcizených statcích kulturní hodnoty

Magda Němcová (Ministerstvo kultury), **Ondřej Kašpařík** (Ministerstvo kultury): Problematika vymáhání uměleckých děl a archiválií v zahraničí

SEKCE 3 **Capstone po česku. Strategie a možnosti archivace e-mailové komunikace**

Eliščin sál

Domáci i zahraniční praxe ukazují, že komunikace původců probíhá mnohdy elektronickou formou mimo elektronické systémy spisové služby. Tím uniká naší pozornosti při výběru archiválií a přitom má často zásadní vypovídací hodnotu o činnosti, řízení a rozhodování institucí. Neméně významné je také uchování elektronických ego-dokumentů u soukromoprávních původců či zaměstnanců veřejnoprávních původců (např. v akademické sféře). V sekci se o své zkušenosti podělí přední zahraniční experti na tuto problematiku a představíme si také strategie a možnosti uchování e-mailové komunikace.

Moderátor: Zbyšek Stodůlka (Národní archiv)

Vincent van Hooft (Národní archiv Nizozemska, Haag, on-line): Capstone implementation; a bumpy road. How to overcome challenges

Elisabeth Klindworth (Archiv společnosti Maxe Plancka, Berlín, on-line): Unlocking the potential of large e-mail corpora – the e-mail preservation strategy of the Archives of the Max Planck Society

David Valůšek (Státní okresní archiv Zlín): Přebírání hybridního osobního fondu spisovatele Antonína Bajaj

Zbyšek Stodůlka (Národní archiv): Možnosti využití strategie Capstone v prostředí původců a archivů v České republice

Jednací jazyk: čeština, angličtina (s překladem)

SEKCE 4 **Archivní autoritní záznamy**

Labský sál

Na prvních pět kapitol Základních pravidel pro zpracování archiválií už jsme si nějak zvykli, v poslední době s námi mocně hýbou entity z kapitol 6 až 13. Je to skutečně taková hrůza, jak se to někdy líčí? Jak je možné, že tvorbě entit naopak někdo propadl? Nejsou „hlavoručně“ tvořené rejstříky mrtvé a nezachrání nás fulltextové vyhledávání a Ája (AI)? Přijďte se podělit o své zkušenosti a hledat odpovědi s námi.

WORKSHOP

Lektoři: Ivo Šulc (Státní oblastní archiv v Hradci Králové), Radek Pokorný (Státní oblastní archiv v Hradci Králové)

11.00–12.30**SEKCE 1 Problematika bezpečnostních archivů
se zřetelem na práci s utajovanými dokumenty**
Malý sál

Bezpečnostní archivy představují nejtajemnější část českého archivnictví. V historicky prvním společném vystoupení představí archiváři Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace a Národního bezpečnostního úřadu stručnou historii svých bezpečnostních archivů, pohovoří o zkušenostech při zpracování listinných a digitálních dokumentů a archiválií či o spolupráci s jinými institucemi. Otázka nakládání s utajovanými archiváliemi nepatří mezi často diskutovaná témata. Přitom v našich archivech nacházíme nemalé množství dokumentů, které nesly nebo doposud nesou řadu různých stupňů utajení. Jedním z cílů této sekce je stručné představení právního rámce, kterým se od druhé poloviny 20. století do současnosti utajování řídilo, seznámení se základními prvky utajovaných dokumentů a také s postupy, které jsou aplikovány při rušení stupně utajení.

Moderátorka: Xenie Penížková (Archiv bezpečnostních složek)

Martin Stejskal (Archiv Národního bezpečnostního úřadu), **Jiří Malý** (Národní bezpečnostní úřad): Bezpečnostní archiv Národního bezpečnostního úřadu se zřetelem na vyznačení stupně utajení na archiváliích

Petr Kaňák (Úřad pro zahraniční styky a informace), **Pavel Navrátil** (Bezpečnostní informační služba), **Jakub Stupka** (Bezpečnostní informační služba): Bezpečnostní archivy Úřadu pro zahraniční styky a informace a Bezpečnostní informační služby, náhled na jejich činnosti a zkušenosti s evidencí a zpracováním fondů a sbírek

**SEKCE 2 Krizové řízení v archivech při mimořádných
událostech**
Labský sál

Ničivé záplavy, které postihly naše území v září 2024, ukázaly, že v důsledku klimatických změn bohužel stoupá pravděpodobnost výskytu podobných katastrof. Tématem diskuse by měla být připravenost archivů na krizové situace představující závažné ohrožení archivních souborů i hmotného majetku. Je potřebné zabývat se

klíčovými aspekty krizového řízení, jako jsou preventivní opatření, reakce na mimořádné situace a procesy obnovy poškozených dokumentů. Důraz bude kladen na identifikaci rizik, tvorbu a implementaci krizových plánů. Diskuse bude zahrnovat také sdílení zkušeností z posledních povodní a hodnocení účinnosti přijatých opatření. Cílem je nalézt optimální postupy a zlepšit odolnost archivů vůči mimořádným událostem.

PANELOVÁ DISKUSE

Moderátor: Petr Tesař (Zemský archiv v Opavě)

Diskutující: Branislav Dorko (Zemský archiv v Opavě), Michal Ďurovič (Vysoká škola chemicko-technologická v Praze), Galina Rucká (Státní okresní archiv Hodonín), Lucie Janáčková (Zemský archiv v Opavě), Kateřina Šupová (Národní technické muzeum), Jitka Neoralová (Národní knihovna)

SEKCE 3 Etika v archivní práci

Eliščin sál

Již v roce 1996 přijala Mezinárodní archivní rada oborový etický kodex. Dva roky poté se objevil jeho český překlad na stránkách Archivního časopisu, avšak diskuse k němu byla v dalších letech spíše marginální. V roce 2023 byl přijat nový etický kodex státních zaměstnanců, který se dotýká řady pracovníků v archivech. Vedle oborových a institucionálních etických kodexů je ale celá řada etických otázek, se kterými se musejí archiváři ve své praxi potýkat, a to jak ve vztahu například k badatelům, tak k archivnímu materiálu. Má etické uvažování ve světě formalizovaných přístupů své místo? Nakolik je součástí naší každodenní rutiny? A lze prostředí v různých typech archivů eticky kultivovat?

PANELOVÁ DISKUSE

Moderátor: Stanislav Bárta (Masarykova univerzita)

Diskutující: Marie Barešová (Národní filmový archiv), Otto Chmelík (Státní okresní archiv Děčín), Petr Urban (Filosofický ústav Akademie věd České republiky)

SEKCE 4 **Letos po dvacáté!**

Jednací sál

Klíčové osoby všech dvaceti celostátních archivních konferencí si zavzpomínají na jejich počátky a postupný rozvoj, pokusí se zhodnotit jejich význam a postavení v rámci českého archivnictví, dotknou se významných témat konferencí. Taktéž vystoupí představitel mladší generace, jenž připomene nové koncepce od roku 2015 (Poděbrady) a nastíní představy, jakým směrem by se další konference mohly ubírat.

PANELOVÁ DISKUSE

Moderátor: Milan Augustin (Státní okresní archiv Karlovy Vary)

Diskutující: Karel Halla (Státní okresní archiv Cheb), Helena Klímová (Národní archiv), Lenka Matušíková (Národní archiv), Karel Müller (Zemský archiv v Opavě)

12.30–19.30 Volný program

19.30–02.00 Společenský večer
Kongresové centrum Aldis

ČTVRTEK 29. KVĚTNA 2025

8.30–9.00 Prezence účastníků konference

9.00–11.00

SEKCE 1 **Povinná elektronická spisová služba a archivy**

Malý sál

Současná legislativa počítá se zavedením výhradně elektronické spisové služby pro všechny veřejnoprávní původce od 1. ledna 2027. Řada institucí ji používá již nyní a přidávají se stále další. Práce s elektronickými systémy přináší celou řadu změn do fungování samotných úřadů i do komunikace s příslušným archivem. Pokusíme se hledat odpovědi na otázky, které z toho vyplývají. Jak se mění se zavedením elektronické spisové služby u veřejnoprávních původců činnost archivů? Co to znamená pro provádění skartačního řízení, metodickou činnost nebo kontrolní činnost? Měly by archivy na tuto situaci nějak reagovat a jak?

Moderátor: Pavel Šrámek (Státní okresní archiv Zlín)

Ivo Durec, Pavel Rubeš (Státní okresní archiv Brno-venkov): Školení k elektronickým skartačním řízením měst a obcí okresu

Jan Schwaller (Archiv hlavního města Prahy): Elektronická spisová služba u původců na území hlavního města Prahy

Radek Pokorný (Státní oblastní archiv v Hradci Králové): Jaké změny pro archivy přináší povinná elektronická spisová služba u původců

SEKCE 2 Archivní vzdělávání na rozcestí?

Labský sál

Jak by měla vypadat výuka budoucích archivářů? Skutečně se univerzitní vzdělávání ocitá na rozcestí? Bude do některých sfér zasahovat umělá inteligence? A jak by mělo vypadat celoživotní oborové vzdělávání? Tyto a podobné otázky si musí klást nejenom univerzitní pedagogové, ale též archiváři z praxe a představitelé různých úrovní vedení. V době, kdy digitalizace prostupuje stále více archivních činností a lze pozorovat široké uplatnění různých webových nástrojů, má smysl se ptát, co z tradičního pojetí vzdělávání zachovat, co už ztratilo svůj význam, jaké dovednosti v budoucnu nahradí AI, kde už pro ni není místo a jaké nové kompetence potřebují budoucí archiváři získat.

PANELOVÁ DISKUSE

Moderátor: Tomáš Velička (Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem)

Diskutující: Jana Baráková (Státní okresní archiv Louny), Daniela Brádlarová (Masarykův ústav a Archiv Akademie věd České republiky), Zbyněk Sviták (Masarykova univerzita)

SEKCE 3 Edice na stůl II

Eliščin sál

Aktuální ediční projekty v oblasti korespondence. S jakými problémy se editoři potýkají? Po edicích úředních dokumentů a fotografií, které byly probírány při konferenci v Plzni, obracíme pozornost k osobním dopisům. K oblasti s řadou výsledků, jež připravují historici, literární vědci a další. A to odlišnými přístupy, podle odlišných pravidel. Měly by být jednotné? Nastolíme i stále aktuální otázky: Mají se archivy věnovat archeografii? Mohou? Chtěly by? Jaké podmínky mají archiváři pro tuto oblast zpřístupňování archiválií? Mají pole ponechat akademické a muzejní sféře? Jaká je perspektiva editologie v archivech?

Moderátor: Jan Bílek (Univerzita Hradec Králové)

Robert Adam (Univerzita Karlova): Korespondence Boženy Němcové, Korespondence Karla Havlíčka

Olga Mojžíšová (Národní muzeum): Bedřich Smetana – korespondence

Vladimír Urbánek (Filosofický ústav Akademie věd České republiky): Korespondence Jana Amose Komenského

SEKCE 4 **Digitální archivace dle § 3a archivního zákona** *Jednací sál*

Národní archiv, oddělení digitálního archivu a digitálních služeb, připravil praktický workshop pro zájemce o tento moderní přístup k výběru archiválií. Workshop je zaměřen nejen na ověření postupů a archivního zpracování ve standardech 21. století, ale také na praktické možnosti hledání ve strukturovaných datech, jejich zobrazení za pomoci dostupného open source softwaru a vyhodnocování celkového významu datasetů. Jednotlivé praktické části jsou založeny na doporučené praxi zahraničních digitálních archivů nebo repozitářů, které jsou implementovány s ohledem na českou praxi a odlišnou legislativu v podobě odpovídající potřebám nového § 3a archivního zákona. Účastníci si budou moci vyzkoušet identifikaci datových formátů pomocí nástroje Droid, budou jim představeny rozdíly mezi datovými strukturami formátů, jako jsou např. CSV, JSON, XML atp., a zdůrazněn význam dokumentace datasetu a licenčních podmínek, kterými dataset může být vázán. Upozaděna nezůstanou ani metadata a jejich význam a představení nejčastějších standardů, se kterými se archiváři mohou ve své praxi potkat.

WORKSHOP

Lektoři: Martin Rechterik (Národní archiv / Západočeská univerzita v Plzni), Pavlína Nimrichtrová (Národní archiv)

11.00–11.30 Přestávka na kávu

11.30–12.30

Prezentace výsledků jednání jednotlivých sekcí

Závěrečné slovo

Malý sál

Doprovodný program

28. 5. 2025

MUZEUM VÝCHODNÍCH ČECH V HRADCI KRÁLOVÉ

Eliščino nábřeží 465

500 03 Hradec Králové 3

www.muzeumhk.cz

Otevírací doba: út–ne 10.00–18.00

STÁLÁ EXPOZICE

Bez průvodce přístupná pro účastníky zdarma po celou dobu konference.
U pokladny je potřeba prokázat se konferenční visačkou.

Cesty města

Stálá expozice provází návštěvníky historií města od pravěku až po období první republiky a umožňuje jim nasát atmosféru života v jednotlivých obdobích. Celkový dojem expozice podtrhují multimediální interaktivní prvky. V roce 2022 získali autoři expozice výroční cenu města Hradce Králové s názvem Hradecká múza 2021 za významné počiny na poli kulturním.

AKTUÁLNÍ VÝSTAVY V DOBĚ KONFERENCE

Bez průvodce přístupné pro účastníky zdarma po celou dobu konference.
U pokladny je potřeba prokázat se konferenční visačkou.

1. Dědictví královského města
2. Magický Himálaj
3. Zobrazení Hradce Králové v průběhu staletí

PROHLÍDKY POUZE S POTVRZENOU REZERVACÍ

Slavnostní vernisáž výstavy „Dědictví královského města“ k výročí 800 let města Hradce Králové.

Čas: 17.00, 60 minut

Poklady z depozitářů Státního okresního archivu Hradec Králové a Muzea východních Čech v Hradci Králové.

Komentovaná prohlídka historické budovy muzea na Eliščině nábřeží

Čas: 14.00, 15.30, 60 minut, 25 osob, 30 Kč

Budova postavená v letech 1909–1913 významným českým architektem Janem Kotěrou. Jedná se o architektovo vrcholné dílo a jednu z nejvýznamnějších památek české moderny vůbec. Z jeho autorské dílny pochází i většina vnitřního vybavení muzea včetně čítárny a přednáškového sálu. V roce 1995 byla budova prohlášena národní kulturní památkou. V letech 1999–2002 prošla rozsáhlou vnitřní rekonstrukcí. Další rekonstrukce v letech 2018–2019 se zaměřila především na plášť budovy a mj. zpřístupnila terasu u kopule na střeše muzea.

Komentované prohlídky odborných pracovišť muzea v budově Gayerových kasáren:

Prohlídka konzervátorských dílen

Čas: 14.00, 15.00, sraz na recepci budovy Gayerových kasáren, 60 minut, 15 osob, 30 Kč

Prohlídka archeologických depozitářů

Čas: 14.00, 15.00, sraz na recepci budovy Gayerových kasáren, 60 minut, 15 osob, 30 Kč

Prohlídka depozitářů militarií

Čas: 14.00, sraz na recepci budovy Gayerových kasáren, 60 minut, 15 osob, 30 Kč

Komentované prohlídky města

K Salonu republiky

Čas: 14.00, 15.30, sraz před budovou muzea, 60 minut, 25 osob, 30 Kč

KNIHOVNA MĚSTA HRADCE KRÁLOVÉ

Wonkova 1262/1a

500 02 Hradec Králové

www.knihovnahk.cz

Otevírací doba: kromě úterý dopoledne otevřeno 8.00–18.00

AKTUÁLNÍ VÝSTAVY V DOBĚ KONFERENCE

Bez průvodce přístupné pro účastníky zdarma po celou dobu konference.

Fotoklub Omega Hradec Králové – výstava nejkrásnějších fotografií několika fotografů ze spolku Omega.

PROHLÍDKY POUZE S POTVRZENOU REZERVACÍ

Komentovaná prohlídka budovy knihovny.

Čas: 15.00, 60 minut, sraz na recepci knihovny (přizemí u hlavního vchodu), 25 osob

Budova na adrese Wonkova 1262/1a byla pro účely knihovny rekonstruována v letech 2010–2012. Revitalizací bývalého objektu továrny Vertex, provedenou podle projektu architekta Davida Vávry, vzniklo zajímavé, moderní a především vstřícné místo určené pro široké spektrum návštěvníků. Během exkurze se podíváte i do míst běžně nepřístupných, navštívíte sklady, ředitelství, knihařskou dílnu, 3D dílnu, komiksový klub a terasu knihovny s krásným výhledem na Hradec Králové. Součástí knihovny je také Literární kavárna – viz webové stránky:

www.knihovnahk.cz/pro-verejnost/kavarna.

GALERIE MODERNÍHO UMĚNÍ V HRADCI KRÁLOVÉ

Velké náměstí 140/16a

500 03 Hradec Králové

www.galeriehk.cz

Otevírací doba: pondělí zavřeno, čtvrtek 12.00–20.00, ostatní dny 10.00–18.00

STÁLÉ EXPOZICE

Jak sbírat umění: příběh Karla Tutsche

Kurátorka: Petra Příkazská

Sběratelství výtvarného umění je jednou z činností, jíž moderní člověk může realizovat sám sebe. Svoje zájmy, záliby a názory na to, co je dobré, kvalitní, smysluplné či krásné, propisuje do univerza rozrůstající se sbírky. Vytváření sbírky si můžeme představit jako otevřený a dynamický proces, jehož výsledek není předem znám, neboť spolu s kolekcí se také prohlubují znalosti a zkušenosti sběratele, a tím se postupně proměňuje i její budoucnost.

AKTUÁLNÍ VÝSTAVY V DOBĚ KONFERENCE

Opomenutí mistrů

Kurátor: Tomáš Kolich

Výstava Opomenutí mistrů přímo navazuje na výstavu Hledá se mistrovské dílo (08/10/2023–26/05/2024), kde přibližně 2 200 návštěvníků hlasovalo pomocí žetonů o tom, které z 214 vystavených obrazů by chtěli domů, a které by naopak rádi viděli ve stálé expozici. Projekt pracuje s nasbíranými výsledky a soustřeďuje se na autory těch děl, jež dostala nejméně hlasů. Název projektu je odvozen od slavného Salonu odmítnutých, uspořádaného poprvé v roce 1863, když porota oficiálního pařížského Salonu odmítla dvě třetiny přihlášených obrazů. Některá z odmítnutých děl se následně stala ikonami moderního umění.

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY POUZE S POTVRZENOU REZERVACÍ

Budova a historie galerie

Čas: 14.00, 45 minut, 30 osob, cena 150 Kč

Jak sbírat umění: příběh Karla Tutscheho

Čas: 14.00, 45 minut, 30 osob, cena 150 Kč

Opomenutí mistrů

Čas: 14.00, 45 minut, 30 osob, cena 150 Kč

STUDIJNÍ A VĚDECKÁ KNIHOVNA V HRADCI KRÁLOVÉ

Hradecká 1250/2

500 03 Hradec Králové

<https://www.svkhk.cz/>

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové se nachází v nové, moderní budově ve tvaru písmene X, která zaujme na první pohled množstvím kulatých oken. Veřejnosti byla zpřístupněna v roce 2008. Pro návštěvníky konference je volně přístupná bez nutnosti registrace. V prostorách knihovny je k dispozici internet zdarma, studovna periodik, literatura ve volném výběru k prezenčnímu zapůjčení, odpočinkové posezení i možnost občerstvení.

VÝSTAVY PŘÍSTUPNÉ V BUDOVĚ STUDIJNÍ A VĚDECKÉ KNIHOVNY V HRADCI KRÁLOVÉ

GALERIE U PŘÍVOZU A GALERIE AUTOMAT:

Základní umělecká škola Střezina: Hradec!

Závěrečná celoooborová výstava prací žáků výtvarného oboru ZUŠ Střezina představí tvorbu žáků od přípravných oddělení až po dospělé, včetně specializací, jako jsou digitální fotografie, počítačová grafika, příprava na umělecké školy a kamenosochařství.

GALERIE DOKOLA:

Biskupské gymnázium, CZŠ, MŠ a ZUŠ Hradec Králové: Výstava výtvarných prací a keramiky žáků CZUŠ

Můžete se těšit na výstavu plnou různých barev a témat, které si pro Vás připravili žáci školy během celého školního roku.

PROGRAM S POTVRZENOU REZERVACÍ

Za Viktorem Fischlem, Karlem Čapkem a dalšími autory hurá do města!

Komentovaná procházka.

Čas: 14.00, místo srazu: u služebního vchodu, 20 osob, 2 hodiny, zdarma

Procházka po centru Hradce Králové po stopách významných literátů. Trasa je dlouhá 4,5 km. Na několika zastávkách si účastníci připomenou místa spjatá s autory. Součástí bude četba úryvků z jejich knih. Zájemci si odnesou brožuru se stručnými informacemi a s mapkami, mohou si zkusit vyplnit pracovní list.

Co nabízí Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

Čas: 15.00, místo srazu: u služebního vchodu, 20 osob, 60 minut, zdarma

Exkurze po knihovně. Účastníci si prohlédnou veřejné prostory knihovny včetně skladu a dozvědí se základní informace o budově knihovny (ocenění Stavba roku 2009), o knihovně a jejích službách.

REKTORÁT UNIVERZITY HRADEC KRÁLOVÉ

Rokitanského 62

500 03 Hradec Králové

<https://www.uhk.cz/>

PROGRAM S POTVRZENOU REZERVACÍ

Prohlídka prostor rektorátu UHK

Čas: 15.30, 16.15, 17.00, 20 osob, 35 minut, zdarma

Historicky cenná budova v ulici Rokintanského 62 je od roku 2004 správním centrem Univerzity Hradec Králové. Před 20 lety prošla významnou rekonstrukcí, je památkově chráněným objektem s bohatou historií sahající do 14. století. Unikátními prostory rektorátu bude provázet vedoucí archivu UHK Mgr. Sylva Sklenářová.

KNIHOVNA BISKUPSTVÍ KRÁLOVÉHRADECKÉHO

Velké náměstí 35

500 01 Hradec Králové

Přístup přes recepci hotelu Nové Adalbertinum, chodbou vlevo za schodištěm dle ukazatelů na II. nádvoří.

<https://www.bihk.cz/vzdelani-media/biskupska-knihovna/historie-knihovny>

PROGRAM S POTVRZENOU REZERVACÍ

Komentovaná prohlídka knihovny s ukázkami unikátních rukopisů, inkunábulí české i zahraniční proveniencie a výkladem PhDr. Zdeňka Zahradníka.

Čas: 14.00, 15.00, 16.00, 25 osob, 45 minut, zdarma

MUZEUM PETROF

Na Brně 2136/4

500 06 Hradec Králové

<https://muzeumpetrof.cz/>

<https://www.petrofgallery.cz/>

PROGRAM S POTVRZENOU REZERVACÍ

Komentovaná prohlídka Muzea Petrof

Čas: 14.00, 15.00, sraz v prostorách Petrof-Gallery, Na Brně 2136, 30 osob, 45 minut, 120 Kč

PETROF je významným evropským výrobcem akustických klavírů a pianin. Obchoduje na 5 kontinentech a vyváží do více než 65 zemí celého světa. Od roku 1864, kdy Antonín Petrof postavil svůj první klavír, bylo pod značkou PETROF vyrobeno zhruba 635 000 nástrojů. V muzeu se představí nástroje, jež jsou průřezem toho, co firma během své více než 160leté historie vyrobila – unikátní klavíry, pianina a harmonia, která je možné na místě vyzkoušet.

DOPRAVA: ze zastávky Adalbertinum – Muzeum Petrof trolejbus č. 2 směr Nový Hradec, vystupuje se na zastávce Na Brně.

MALÁ VODNÍ ELEKTRÁRNA HUČÁK

Infocentrum Obnovitelné zdroje – informační centrum

Malá vodní elektrárna Hučák

Křižíkova 788

500 03 Hradec Králové

Otevírací doba pro individuální vstup: út-ne 9.00–16.00, zdarma

<https://www.svetenergie.cz/infocentra/hucak>

PROGRAM S POTVRZENOU REZERVACÍ

Prohlídka secesní budovy s původní strojovnou

Čas: 14.30, 15.30, 30 osob, 45 minut, zdarma

Budova elektrárny vybudovaná v secesním stylu podle návrhu architekta Františka Sandera tvoří spolu s jezem významný architektonický objekt. Do provozu uvedena v roce 1911. Součástí prohlídky je původní strojovna.

ZAHRADA LÉČIVÝCH ROSTLIN FARMACEUTICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY

Botanická ulice

500 03 Hradec Králové

Zahrada sousedí s budovami Farmaceutické fakulty UK.

Otevírací doba: duben–říjen, po–pá 7.00–18.00, so–ne 10.00–18.00

<https://www.faf.cuni.cz/Zahrada-lecivych-rostlin/>

PROHLÍDKY POUZE S POTVRZENOU REZERVACÍ

Komentovaná prohlídka zahrady a sbírkového skleníku

Čas: 14.00, 15.00, 50 osob, 60 minut, 60 Kč

Zahrada léčivých rostlin je účelovým zařízením Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy. Zabezpečuje pěstování léčivých rostlin pro pedagogické a výzkumné účely. Součástí prohlídky je sbírkový skleník, střešní zahrada, venkovní expozice např. poznávací botanický systém léčivých rostlin, fytoterapeutický systém, systém toxických a potenciálně toxických rostlin, rozárium, sbírka pivoněk, francouzská zahrada a Naučná stezka farmacie.

DOPRAVA: ze zastávky Muzeum do Zahrady léčivých rostlin trolejbus č. 4, vystupuje se na zastávce Zimní stadion, dále nutno dojít pěšky cca 1 km do ulice Botanická.

DALŠÍ MOŽNOSTI K PROHLÍDKÁM bez zvýhodnění nebo rezervace

BÍLÁ VĚŽ

Velké náměstí, č. parcely 87/2

500 03 Hradec Králové

Otevírací doba: po–ne 9.00–18.00. Poslední vstup 60 minut před koncem otevírací doby.

Vstupné: 80 Kč

<https://www.bilavez.cz/&lang=cs/>

Renesanční dominanta města vysoká 72 m poskytuje výhled na město i široké okolí. Cestou na ochoz je k vidění zvon Augustin (3. největší v ČR), původní hodinový stroj a skleněný model Bílé věže.

KOSTEL SVATÉHO MIKULÁŠE

Jiráskovy sady

500 03 Hradec Králové

Vstupné: 80 Kč

www.kostelsvatehomikulase.cz

Otevírací doba pro individuální vstup: 28. 5. 2025 14.00–17.00

Roubený kostel ze 17. století odkoupilo město Hradec Králové v roce 1935 z východoslovenské vsi Malá Poľana. V prostředí Jiráskových sadů byl otevřen 28. 10. 1935 jako památník padlým v 1. světové válce.

LABYRINT DIVADLA DRAK

Divadlo Drak a Mezinárodní institut figurálního divadla o.p.s.

Hradební 632

500 03 Hradec Králové

Vstupenky: rezervace na tel. 601 154 379

Otevírací doba: po–pá 9.00–15.00

<https://draktheatre.cz/labyrint-divadla-drak/>

Labyrint Divadla Drak je interaktivní galerie, která propojuje umění a vzdělávání a nabízí program primárně určený pro rodiny s dětmi. Labyrint se nachází v budově bývalých Tereziánských kasáren, která je s Divadlem Drak propojena skleněným mostkem.

MUZEUM ČESKÉ LÉKÁRNY S KAVÁRNOU

Velké náměstí 29

500 03 Hradec Králové

Otevírací doba po–pá 9.00–18.00

www.kudyznudy.cz/aktivity/muzeum-ceske-lekarny-a-kavarna-u-zlateho-lva-v-hra

SCHODIŠTĚ BONO PUBLICO

Kryté empírové schodiště v délce 37 m spojuje ulici Komenského a Velké náměstí. Průchod zpřijemňuje osvětlení a volitelné ozvučení v podobě skladeb českých mistrů. Ke schodišti přiléhají parkově upravené terasy Karla Otčenáška.

OBŘÍ AKVÁRIUM

Baarova 1663/10

500 02 Hradec Králové

Otevírací doba: út-ne 9.00–18.00

Vstupné: 170 Kč, senioři 130 Kč

<http://www.obriakvarium.cz>

Obří akvárium je se svými 130 tisíci litry největším sladkovodním akváriem v České republice. Svým návštěvníkům z celé ČR i okolních zemí již od roku 1998 přibližuje tropické ryby a rostliny Jižní a Střední Ameriky přímo v centru Hradce Králové.

DOTEK STARÝCH ČASŮ

Dům U Špuláků

Velké náměstí 34/42

500 03 Hradec Králové

Otevírací doba: po-ne 10.00–17.00

Vstupné: 150 Kč, senioři 130 Kč

<https://dotekstarychcasu.cz/>

<https://www.kudyznudy.cz/aktivity/dotek-starych-casu-v-hradci-kralove>

Sklepení Domu U Špuláků se proměnilo v originální expozice historických kočárků, panenek a hraček z druhé poloviny devatenáctého a první poloviny dvacátého století. Expozice soukromých sběratelů se věnuje i mechanickým gramofonům, fonografům, fotoaparátům, projektorům ve stylu laterna magika nebo hracím skříňkám.

Město Hradec Králové nabízí nespočet krás a zajímavostí. Pro inspiraci doporučujeme použít propagační brožuru „Procházky městem Hradec Králové“. Její elektronická podoba je k dispozici na www.hradeckralove.org/prochazky a nabízí procházky:

- nejen po Gočárových školách
- po stopách hradeckých lvů
- po hradeckých mostech
- po hradeckých parcích a sadech
- po hradeckých věžích a věžičkách
- po hradeckých školách
- Historická proměna města
- Salon republiky
- ... a další...

Praktické informace

UBYTOVÁNÍ

Hotel Černigov, Riegrovo nám. 1494, 500 02 Hradec Králové

Hotel Alessandria, třída SNP 733/2, 500 03 Hradec Králové

Hotel U Královny Elišky, Malé náměstí 116/9, 500 03 Hradec Králové

DOPRAVNÍ SPOJENÍ

Hlavní nádraží ČD – Hotel Alessandria: přímé linky, nástupiště A: autobus 12, trolejbus 3

Hotel Alessandria – Muzeum (Aldis): přímé linky: autobus 12, trolejbus 3

Hotel Černigov – Muzeum (Aldis) směr centrum OD Atrium:

- trolejbus 3, nástupiště A
- trolejbus 4, 7, nástupiště D
- autobus 11, nástupiště D
- autobus 16, nástupiště A

Hlavní nádraží ČD – Muzeum (Aldis) směr centrum OD Atrium:

- trolejbus 3, nástupiště A
- trolejbus 4, 7, nástupiště D
- autobus 11, nástupiště D
- autobus 16, nástupiště A

Adalbertinum – Muzeum Petrof: trolejbus 2 směr Nový Hradec, vystupuje se na zastávce Na Brně

Muzeum – Zahrada léčivých rostlin: trolejbus 4, vystupuje se na zastávce Zimní stadion, dále nutno dojít pěšky cca 1 km do ulice Botanická

JÍDLO V DOSAHU ALDISU

Dobrá kantýna

Budova ČSOB vedle Aldisu, otevírací doba: po–pá 7.00–16.30

Náplavka

náměstí 5. května 835/10, otevírací doba: po–čt 10.00–00.00

Restaurace All This Sněmovna

Akademika Bedrny 371/12, vedle Aldisu, otevírací doba: po–čt 11.00–22.00

Hostinec U Kohouta

třída ČSA 216, otevírací doba: po–pá 11.00–00.00

Restaurace U Rudolfa, plzeňská restaurace

Československé armády 300, otevírací doba: po–út 11.00–22.00, st–čt 11.00–23.00

RESTAURACE, HOSPODY, BARY

Hostinec Malý růžek, pivní speciály

Škroupova 726/13, otevírací doba: po–ne 15.00–00.00

Pivovarská brána, pivní speciály

V Kopečku 83/5, otevírací doba: po–ne 12.00–22.00

Batalion U Draků, pivní speciály

V Kopečku 163 (Svatojánské náměstí), otevírací doba: po–čt 16.00–02.00

E-xtreme cocktail bar

Mostecká 303, otevírací doba po–čt 20.00–02.00

Pavija'n, klub

Eliščino nábřeží 777/5, otevírací doba: po–út 17.00–22.00, st 17.00–24.00

Localis restaurace café

Velké náměstí 145/14, otevírací doba: po–pá 8.00–23.00

Mexita

Velké náměstí 148/11, otevírací doba: po–so 11.00–24.00

KAVÁRNY A CUKRÁRNY

Cukrárna u Mlsouna

V Kopečku 87/13, otevírací doba: po–ne 9.00–18.00

Café Na kole

Velké náměstí 130/24, otevírací doba: po–pá 8.00–20.00

Kavárna Vozáb

Švehlova 308/5, otevírací doba: po–so 9.00–19.00

HRADECKÉ SPECIALITY

V mouce – řemeslná pekárna

Velké náměstí 27, otevírací doba: po–so 7.00–18.00

<https://www.facebook.com/vmoucehradeckralove>

Jordis – specializovaná prodejna hradecké čokoládovny

Špitálská 149/7, otevírací doba: po–ne 9.00–12.00, 12.30–17.30

<https://www.jordis.cz/>

Mýdlárna U Dvou koček

Švehlova 512/14, otevírací doba: po–so 9.00–12.00

<https://www.mydlnaudvoukocek.cz/>

TAXI

100 TAXI tel.: 605 123 456

METRO TAXI tel.: 720 444 000

TAXI MAXI tel.: 603 450 030

Konferenci podpořili

Záštita

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Královéhradecký
kraj

Hradec
Králové

Sponzoři a partneři

Bach systems
s.r.o.

LightComp

Rada vědeckých
společností ČR

Úložné systémy
Bláha

Mapa

<https://konference.cesarch.cz/mapa>

Česká archivní společnost
2025